

SAMEN ONTDEKKEN HOE LEERLINGEN LEREN: STAP IN HET LEERATELIER!

Met jouw leervragen als vertrekpunt maakt jouw opleiding een eigen praktijkgerichte route naar het leraarschap mogelijk.

Onderweg ga je met studenten en ervaren docenten onderzoeken, reflecteren en experimenteren.

Zo kom je erachter wat voor jou én voor je leerlingen werkt.

Klinkt dat goed? Dan is het leeratelier dé route voor jou!

“JE WORDT OPGELEID TOT KRITISCHE DOCENT.”

Tamara Derksen, ESoE

**“DANKZIJ HET LEERATELIER HEB IK M’N ONDERZOEK VERBREED
EN EEN GROOT NETWERK OPGEBOUWD.”**

Tessa van Kemenade, FLOT

**“HET BELANGRIJKSTE DAT HET LEERATELIER ME HEEFT MEEGEGEVEN? DAT HET
OPGROEIEN VAN KINDEREN EEN INGEWIKKELD EN VEELZIJDIG PROCES IS EN DAT
HET MEGA-INTERESSANT IS OM JE DAARIN TE VERDIEPEN.”**

Lynn de Bruin, ULT

**“HET LEERATELIER HEEFT ME EEN BREDERE KIJK GEGEVEN
OP WAT OP SCHOOL EN IN HET ONDERWIJS SPEELT.”**

Anna Zweers, RDA

Een leraar heeft wel wat weg van een jongleur. Ook een leraar houdt verschillende ballen in de lucht. Want leraar is een veelzijdig beroep. Die veelzijdigheid ontdekken en aan de slag gaan met je vragen daarbij: daar draait het om in het leeratelier. Door te jongleren met ideeën, onderwijsconcepten en werkvormen groei je het beroep in. Dat bevestigen de studenten die in deze folder in beeld en aan het woord komen. Ze zijn afkomstig van de verschillende deelnemende opleidingen: Radboud Docenten Academie (RDA), Eindhoven School of Education (ESoE), Universitaire Lerarenopleiding Tilburg (ULT) en Fontys Lerarenopleiding Tilburg (FLOT). In schooljaar 2019-2020 gaat het Instituut voor Leraar en School van Hogeschool Arnhem en Nijmegen (ILS-HAN) ook deelnemen.

SAMEN LEREN MET COLLEGA'S VAN VERSCHILLENDE SCHOLEN

Naast de bijeenkomsten op je lerarenopleiding en de activiteiten op je stageschool ga je iedere dinsdagochtend naar het leeratelier. Hier komen *young professionals* – studenten van diverse vakken en verschillende lerarenopleidingen – en *ervaren professionals* – van iedere school van het atelier één leraar – bij elkaar.

leerlinggericht onderwijs. Jullie en spreken af hoe jullie daarmee

Samen werken jullie aan vraagstukken rond kiezen bijvoorbeeld een overkoepelend thema aan de slag gaan.

Iedere deelnemer komt om te leren. Zowel voor de studenten als de ervaren leraren geldt: je doet mee omdat je (nog) beter wilt worden in het leraarsvak. Op voet van gelijkheid werken jullie samen om leervragen te stellen en leeractiviteiten te ondernemen. Ervaren leraren dragen bij aan je ontwikkeling, maar zij leren ook van jou en de andere studenten. Dit proces van samenwerkend leren wordt begeleid door een expert van de lerarenopleiding: de atelierbegeleider.

“HET IS BELANGRIJK DAT JE LUISTERT EN MEEDENKT OVER DE LEERVRAGEN VAN DE ANDEREN. EN DAT JE JOUW VRAGEN OF PROBLEMEN, DIE SOMS BEST PERSOONLIJK ZIJN, DURFT TE DELEN. HET LEERATELIER IS DAARVOOR EEN VEILIGE OMGEVING. ER ZIT NIEMAND DIE JOU BEOORDEELT OF EEN CIJFER GEEFT. IEDEREEN KOMT ER OM TE LEREN. IK HEB ER VEEL AAN GEHAD.”

Anna Zweers, RDA

RUIMTE VOOR REFLECTIE

Als deelnemer breng je jouw persoonlijke leervragen in. De leervragen van deelnemers kunnen heel divers zijn, maar hebben één ding gemeen: ze hebben altijd te maken met het leren van de leerling. Net als de andere deelnemers in het leeratelier geef je feedback en ontvang je feedback. Deze feedback heeft een ander karakter dan de feedback die je van je werkplekbegeleider krijgt. De werkplekbegeleider geeft vooral praktische aanwijzingen die je meestal al in de volgende les of stage-activiteit kunt toepassen. De feedback in het leeratelier is vooral bedoeld om je tot nadenken aan te zetten. Dat helpt je om je leervraag scherper te krijgen en te bepalen hoe je daar vervolgens mee aan de slag gaat. Misschien ontwikkel je een nieuwe lessenreeks, duik je dieper de theorie in of neem je een andere houding in de klas aan. De ervaring die dat oplevert, leg je vervolgens weer aan de anderen voor. Een continu leerproces ...

“ER GEBEURDEN DINGEN WAARBIJ IK DACHT: DAT KOMT VAST DOORDAT IK STARTER BEN. DOOR DE FEEDBACK VAN DE DOCENTEN KWAM IK ERACHTER DAT JE DIT MET 25 JAAR ERVARING OOK KAN OVERKOMEN. MIJN DOEL WERD DUS NIET OM ZULKE SITUATIES TE VOORKOMEN, MAAR WEL OM ER FLEXIBEL MEE OM TE GAAN EN DAARVOOR VAARDIGHEDEN EN INSTRUMENTEN TE ONTWIKKELEN. DOORDAT JE MEER DIVERSE FEEDBACK KRIJGT DAN IN DE REGULIERE OPLEIDING, WORDT DIT VEEL SNELLER DUIDELIJK.”

Tamara Derksen, ESoE

“IK HEB DINGEN MEEGEKREGEN DIE IK ZELF NIET HAD KUNNEN BEDENKEN, ZOALS WERKVORMEN VAN ANDERE VAKKEN DIE IK IN MIJN LESPRAKTIJK KAN GEBRUIKEN. DAARNAAST WERDEN THEORIEËN EN LITERATUUR INGEBRACHT EN BESPROKEN. IK HEB ER ECHT VEEL AAN GEHAD.”

Tessa van Kemenade, FLOT

ONDERZOEKEN EN INNOVEREN

Inspelen op de veranderende leerbehoeften van leerlingen is dé uitdaging van het onderwijs in de 21e eeuw. De leraar is daarin een professional die onderwijs op maat ontwerpt, ontwikkelt en geeft. Dat vraagt om een onderzoekende en innovatieve houding. Die houding ontwikkel je in je opleiding. Het leeratelier maakt hierbij een verdieping mogelijk. Je wordt uitgedaagd om steeds consequent te denken en handelen vanuit het leerperspectief van de leerlingen. Hoe leren ze? Wat kan ik daar als docent aan bijdragen? Kan dit beter dan het nu vaak gaat? Met deze vragen als leidraad kijk je naar onderwijstheorie en -praktijk en probeer je nieuwe dingen uit.

“DE AUTONOMIE VAN DE LEERLING IS ONS OVERKOEPELENDE THEMA. BINNEN DAT THEMA ZIJN WE NU BEZIG MET EEN LESSON STUDY. IEDER VAN ONS ONTWERPT EEN LES BINNEN HET CURRICULUM VAN ZIJN OF HAAR VAK. JE GEEFT JE LES EN WORDT DOOR EEN COLLEGA GEOBSERVEERD. HET IS EEN MINI-EXPERIMENTJE WAAR WE VAN KUNNEN LEREN.”

Anna Zweers, RDA

“IK WIL WETEN OF IK LEERLINGEN VAN HAVO 3 KAN AANZETTEN TOT ZELFREGULATIE. VOLGENS MIJN WERKPLEKBEGELEIDER GAAT DAT NIET EN MOET EEN LERAAR ELKE DAG HUISWERK OPGEVEN, CONTROLEREN EN ER BOVENOP ZITTEN. MAAR OM DAARMEE DOOR TE GAAN TOT EN MET 5 HAVO ... ZELFREGULATIE IS TOCH OOK EEN VAARDIGHEID VAN DE 21E EEUW? DUS ZOEK IK LITERATUUR OP, PROBEER IK WERKVORMEN UIT EN ONDERZOEK IK HOE HET WEL KAN WERKEN.”

Tamara Derksen, ESoE

ATELIERDAGEN EN BUITEN DE GRENZEN KIJKEN

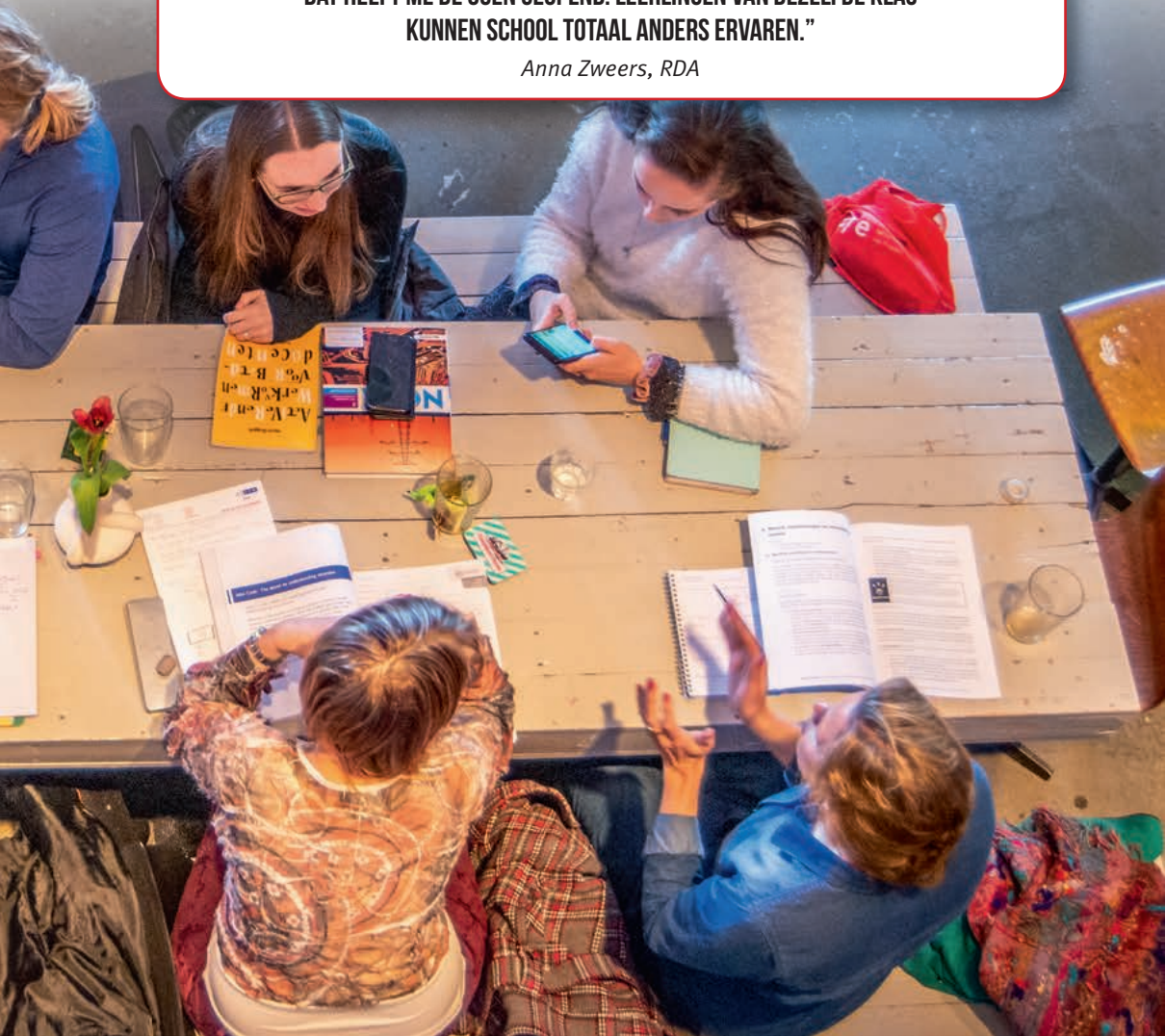
De bijeenkomst op dinsdagochtend vindt plaats in de (stage)school van een van de deelnemers. Als je leeratelier telkens een andere school bezoekt, ontdek je hoe elke school een eigen aanpak en cultuur heeft. Daarnaast kunnen jullie gasten – uit het onderwijs of het bedrijfsleven – in het leeratelier uitnodigen. Erop uitgaan en andere organisaties bezoeken: alles kan. Daarnaast zijn vijf dinsdagen gereserveerd voor de *Atelierdagen*, die georganiseerd worden door de lerarenopleidingen, de scholen en de leerateliers. Tijdens de *Atelierdagen* komen de deelnemers van verschillende leerateliers samen. Deze dagen staan in het teken van kennisdeling en verrijking. Ze hebben een gevarieerd programma, met o.a. interactieve werkcolleges, workshops en masterclasses door mensen uit het onderwijs of het bedrijfsleven.

“IK BEN EERST GAAN KIJKEN OP EEN ATELIERDAG. IK VOND HET ZO INTERESSANT DAT IK METEEN BESLOOT OM HET LEERATELIER TE GAAN DOEN.”

Tessa van Kemenade, FLOT

“EEN VAN DE ATELIERDAGEN GING OVER VMBO-SCHOLEN. WE SPRAKEN MET DIVERSE LEERLINGEN. EÉN LEERLING VERTELDE HOE PRETTIG HIJ HET VOND OP ZIJN SCHOOL. DAARNA SPRAKEN WE MET EEN KLASGENOOT, DIE WEKELIJKS BETROKKEN WAS BIJ VECHTPARTIJEN. DAT HEEFT ME DE OGEN GEOPEND. LEERLINGEN VAN DEZELFDE KLAS KUNNEN SCHOOL TOTAAL ANDERS ERVAREN.”

Anna Zweers, RDA

STARTBEKWAAM, BEVOEGD LERAAR MET CERTIFICAAT

Het programma van het leeratelier duurt een jaar en maakt onderdeel uit van de lerarenopleiding die voldoet aan de wettelijke vereisten. Je wordt getoetst volgens het onderwijs- en examenreglement van jouw lerarenopleiding. Heb je het traject met succes doorlopen, dan ben je, afhankelijk van je opleiding, tweede- of eerstegraads bevoegd. Bovendien ontvang je een certificaat dat bewijst dat je aan het leeratelier hebt meegedaan.

“IN SOLLICITATIEBRIEVEN VERMELD IK DAT IK AAN HET LEERATERLIER HEB DEELGENOMEN. IN SOLLICITATIEGESPREKKEN WORDT ER OOK ALTIJD NAAR GEVRAAGD. AAN DE REACTIES MERK IK DAT HET AANSLUIT BIJ DE ONTWIKKELING VAN HET ONDERWIJS.”

Tessa van Kemenade, FLOT

PARTNERS

Het innovatie traject met leerateliers wordt vormgegeven door:

- Radboud Docenten Academie (RDA)
- Tilburg University (ULT)
- Technische Universiteit Eindhoven (ESoE)
- Fontys Lerarenopleiding (FLOT)
- Instituut voor Leraar en School van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (ILS-HAN)
- Scholen van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO)

LEERATERLIERS

Er zijn vijf leerateliers: West-Brabant, Midden-Brabant Den Bosch, Midden-Brabant Tilburg, Noordoost-Brabant en Zuidoost-Brabant. Aan elk leeratelier nemen minimaal drie OMO-scholen deel.

DE MEERWAARDE VOOR JOU

HET LEERATELIER BIEDT JE CONCRETE VOORDELEN:

- **INDIVIDUELE LEERROUTE**

Je leerroute binnen het kader van je opleiding is gebaseerd op de persoonlijke leer- en ontwikkeldoelen die je zelf formuleert.

- **SAMENWERKEN MET COLLEGA'S**

Je werkt samen met studenten en ervaren docenten. Je krijgt feedback vanuit verschillende perspectieven. Daardoor krijg je een bredere kijk op het leraarsvak.

- **FOCUS OP ONTWERPEN EN ONDERZOEKEN VAN LEERLINGGERICHT ONDERWIJS**

Je versterkt je ontwikkeling van een onderzoekende houding, scherpt je kritische blik en spreekt je creativiteit aan. Werkt een oplossing niet, dan zoek je – met inbreng van collega's – een betere.

- **BREDE KIJK OP DE ONDERWIJSPRAKTIJK**

Je werkt samen met studenten en docenten met verschillende vakken en van verschillende lerarenopleidingen. Je gaat in gesprek met leerlingen en schoolleiders en leert verschillende scholen en onderwijsconcepten kennen.

**“IN HET BEGIN GINGEN MIJN VRAGEN VOORAL OVER HOE IK ME
IN DE KLAS KON LATEN GELDEN ALS DOCENT.
TOEN IK DIE VERGELEEK MET MIJN LEERVragen VAN EEN HALF JAAR LATER,
BLEEK DAT MIJN BLIK WAS VERSCHOVEN NAAR DE LEERLING:
HOE KAN IK DIE TOT ZIJN RECHT LATEN KOMEN IN DE KLAS?”**

Anna Zweers, RDA

**“HET LEERATELIER HEEFT MIJN KENNIS VAN ONDERWIJSBEGRIPPEN EN
ONDERWIJSTHEORIE VERGROOT. COLLEGE KRIJGEN ALLEEN IS NIET GENOEG.
IN HET LEERATELIER BEN JE NAMELIJK METEEN OOK BEZIG MET DE TOEPASSING VAN
DIE THEORIE IN DE PRAKTIJK. IN VERGELIJKING MET HET REGULIERE TRAJECT BEN JE
IN HET LEERATELIER OOK MEER BEZIG MET HET GROTERE PLAATJE:
WAAROM LEID JE KINDEREN OP EN WAARVOOR?
ONDERWIJS IS MEER DAN LESGEVEN EN LEERLINGEN KLAARSTOMEN VOOR EEN
TOETS.”**

Lynn de Bruin, ULT

**“IK BEN AFGESTUDEERD EN STA NU VOOR DE KLAS.
IK SPREEK DE MENSEN VAN HET LEERATELIER NOG REGELMATIG.
WE HEBBEN NOG STEEDS EEN APPGROEP WAARIN WE DINGEN DELEN.”**

Tessa van Kemenade, FLOT

PAST HET LEERATELIER BIJ JOU?

Wil je vrijheid hebben in het leer- en ontwikkelproces?

Ben je ondernemend en durf je nieuwe ideeën uit te proberen? Vind je samenwerken prettig én waardevol?

Als jouw antwoord op deze vragen 'ja' is, dan is het leeratelier vast iets voor jou. Op je eigen lerarenopleiding kun je je direct aanmelden.

“BEN JE NIEUWSGIERIG? BEN JE BEREID OM MEER TIJD EN ENERGIE TE INVESTEREN IN HET ONDERZOEKEN VAN DINGEN DIE JE INTERESSEREN? DAN KAN IK JE HET LEERATELIER AANBEVELEN.”

Lynn de Bruin, ULT

“HEB JE EEN ONDERZOEKENDE HOUDING EN WIL JE VERDER KIJKEN DAN LESGEVEN ALLEEN? DAN IS HET LEERATELIER VAST IETS VOOR JE!”

Tessa van Kemenade, FLOT

“STA JE OPEN VOOR ANDERE PERSPECTIEVEN? GUN JEZELF DAN DE RUIMTE DIE HET LEERATELIER BIEDT.”

Anna Zweers, RDA

“WIL JE ZELF VERANTWOORDELIJK ZIJN VOOR WAT JE LEERT, HOE JE LEERT EN WANNEER JE LEERT? DAN PAST HET LEERATELIER BIJ JOU.”

Tamara Derksen, ESoE

WIL JE MEER INFORMATIE OVER HET LEERATELIER EN DEELNAME?

Je kunt contact opnemen met:

- FLOT: R.Megens@fontys.nl
- RDA: stage@docentenacademie.ru.nl; E.Blankesteijn@docentenacademie.ru.nl
- ESoE: J.Vennix@tue.nl; d.e.keller@tue.nl
- ULT: A.deRuiter@uvt.nl
- HAN: janneke.vandersteen@han.nl

Een informatief filmisch portret vind je via deze link:

<https://www.platformsamenoopleiden.nl/videos-samen-opleiden-en-professionaliseren-leerateliervideoclubs/>

Voor achtergrondinformatie:

http://www.script-onderzoek.nl/script-onderzoek/a1248_Samen-opleiden-en-leren-in-de-leerateliervideoclubs/